

ГЕОРЧО КОЛЕВ КОРУДЖИЕВ

Възпоменателен лист по случай 22 години от смъртта му

гр. Марица, юни, 1957 г.

Издава ГК на БКП — гр. Марица

101244

Брой единство и

Георчо Колев Коруджиев

На 30 май 1935 г. бе прострелян от фашистките палачи в центъра на гр. Марица прекрасният другар, човек и комунист Георчо Колев Коруджиев, роден на 28. VI. 1905 г.

В най-ранната си детска възраст той изпитва върху себе си тогавашната тежка селска немотия и неволя, вижда бирника, който продава бакарните и чергите на близките му за данъци, вижда двете черни заоради в родния двор на сестра си и буля си, вижда много случки на нещастия, които носи войната. В годините на неговото юношество се оформя определено чувство на омраза към експлоаторската буржоазно-капиталистическа класа.

В реалката в Марица и в гимназията на гр. Харманли той членуваше в челиците нелегални комсомолски ядри и беше един от най-разпадените и дейни членове на Комсомола по това време. Следен не преставаше от тогавашните учители-реакционери и полиция, беше изключен веднаж званията от гимназията, заради комунистическата му дейност.

През 1925 г. беше арестуван във връзка с избиването на политическата чета "Христо Ботев". Неговото държане пред полицейските власти е неочаквано мъжествено. На собствен гръб той изпита жестокоостите на фашистката полиция, получи първата революционна заглавна и доверието на Партията, става още по-упорит в борбата срещу вилнествия над страната фашизъм.

С излизането си от ареста той се включи отново на работа в Комсомола. През 1927 г. беше избран за член на комсомолския районен комитет. Възложено му беше да организира ремсовите дружества в района и града. Същата година беше избран за секретар на районния комитет на РМС. През 1931 г. стана член на Партията, а през тежките дни на 1934/35 г. — секретар на районния комитет на БКП.

При близката помощ на Партията Георчо Коруджиев работи със забележителна енергия. Под негово ръководство ремсовите дружества нараснаха в занаятчийските работилници, в типоневите складове, в учрежденията и в селата. Организираните десетина души ремсовисти през 1928 г. в гр. Марица, нараснаха на двестата, през 1932 г. в района имаха 25 ремсови дружества с над 400 члена в селата.

Той организира през 1930—1932 г. няколко младежки събори по случай годишнини на убийти от фашистките банди членове на Партията. Превръщаше селските съборове в явки на комсомолци и ремсовисти в районен

мощаб.
Първи май. Денят на международната работническа солидарност и Първи август денят на протест против войната не минаваха без да се развяят червените знамена над черкованото кубе, над училище или друга обществена сграда, без лозунги, написани по стените или без нелегални позиви по улиците и издигане на трибуни.

Със своя организаторски талант той правилно насочваше подполната работа на районната комсомолска организация. Само в града от 9 члена през 1926 г. Комсомолът нарасна на 60 члена до началото на 1933 година, от които 9 ядри с 27 члена в казармата. Също така във всички села на района бяха изградени комсомолски организации.

При зверските изтезания от полицията, предпочете смъртта и на два пъти посяга върху живота си, само и само да запази другарите си в казармата. И през най-тежките дни на нелегален живот през 1934 г. и 1935 г. той работи всеотдайно за делото на Партията. Над двадесет села в помаричието по четирите посоки на гр. Марица познаваха едрия, висок и строг като толола момък с ръце-лапи, с живи кафяви очи, усмихнат и убедителен. С протестите си обяснения на всяко събитие, на нуждата от непрекъсната и упорита борба против буржоазията, против отартиствената фашистка тирания и всички буржоазни и фашистки пигмеи, той печелеше сърцата на трудолюбите хора.

Георчо Коруджиев нито за момент не се усъмни в правотата на комунистическите идеи и в победата на работническата класа в съюз с трудещите се селяни, над буржоазията. Статията на Георги Димитров за единния фронт от август и септември 1923 бяха за него ръководство за работа. Образец на борещ и вдъхновяващ го водач бе за него Георги Димитров.

Опитите на полицията да го залови чрез засади и хайки останаха безплодни. Тогава тя си послужи с измамата—легална работа чрез печатна и два месеца по-късно го простреля, когато четеше вестник на другарите си. Идеите на комунизма го правеха твърд, организиранията борба го подтичаше, любовта към трудещите се хора му даваше криле. И държато, което остави в помаричието, ще остане завинаги незаличима диря на последователен борещ за тържеството на комунистическите идеи.

Тодор Недков
Марко Г. Аладжов

Смелият Георчо

Георчо Коруджиев беше човек, както се казва, с отпочинало сърце. Мъката беше негов неизменен спътник, но той я гонеше по свой начин, та се виждаше на всички, че той за нищо не страда. А страдале непрекъснато и дълбоко. Имаше другари, пред които не скриваше нищо. Споделаше и слуката и несруката, разсъждаваше с тях за неуспехите си, за допуснатите от него грешки, ругаеше се сам. Малцина от нас, неговите другари, можеха така открито да се осъждаат за грешките си и с такава откровеност да говорят за своите слабости, както Георчо правеше това. Това беше един особен род смелост у него. Тази смелост обаче не беше нищо пред смелостта, която проявяваше, когато се касеше до изпълнението на трудни, придружени с опасност за живота му партийни задачи.

На северозападния ъгъл на казармения двор на 30-ти пехотен полк имаше голям бял камък. Този камък бяхме избрали за поставяне под него нелегална литература, позиви, писма и разни нелегални документи, както от страна на комсомолските ядри в казармата, така и от наша страна.

На 31 март 1931 година член от комсомолския ядка ми съобщиха, че там е поставен подвижен пост и че в момента под камъка се намират важни документи. От само себе си разбираше, че ако не се вземат и бъдат намерени, неминуемо ще се дойде до провал, резултатът от който ще бъде много страшен.

Сам не можах да взема никакво решение. Намерих Георчо и му казах каква угроза ни заплашва.

— Ще действваме с оръжие. Провал няма да допуснем — отсече той. Нямах никаква представа, как ще действваме с оръжие, но на Георчо не можех да не вярвам и затова се съгласих.

Въоръжихме се с pistolети и щом падна нощта се промъкнахме покрай плетницата до поста.

Войникът не се отдалечаваше, на повече от 10—15 метри от камъка, а от мястото, където бяхме застанали, като най-удобно до камъка, разстоянието беше около десетина метра. Залегнахме до плета и зачакахме с надежда, че войникът ще се отдалечи на по-голямо разстояние.

Измина час и половина, войникът като че се беше зарекал да не мърда повече от 15 метри.

Започна да ръми дъжд. Георчо ми даде знак с ръка да следя войника с насочен срещу му pistolет, а той, щом почна войникът да се отдалечавал, долзи бързо, като котка до камъка.

Войникът, вероятно доловил шума от стъпките на Георчо, спря и започна да се озърта, без да подозира, че в този момент срещу главата му са насочени дулата на два pistolета. Постоя така около минута и продължи крачката си, отдалечавайки се от камъка. Този момент използва Георчо, изведе изпод камъка сложните документи и с три четири скока се намери зад плета.

Из зад плета видяхме, че войникът пак спря и пак се заозърта, после с по-бърза крачка тръгна към камъка. Като стигна до него, почувши таялото си и отново заброчи крачките: напред и назад под падащия ситен предироплетен дъжд.

Беше студено и тъмно, в ние бяхме потънали в пот. След като се отдалечихме, Георчо отпусна гласа си.

— Ако беше тръгнал обратно, след като спря на половината от пътя си щях да го застрелям.

След минута, като че ли забрави опасността на която предимно той се беше изложил и започна да се шегува:

— Знаеш ли какво е това Партията? Огнен поток! Заслепява всичко наоколо, а ти си ходиш съвсем будно и си правиш конспирация.

Много са случаите, в които Георчо подчертано се показваше със своята неустрашимост. Такъв е случаят с прикриване червено знаме към кръста върху кубето на църквата за Първи май 1930 година, когато около църквата патрулираха постоянно двойки войници, полици и родоохранителци. Такъв е случаят с гаровния стражар Атанас К. Казълов, когато поиска да разтвори яката на палтото му, за да види кой е, застава на мястото си от опрания в корема му pistolet. Тогава Георчо беше в нелегалност. Само благодаримостта на стражарка да се смълчи, го спаси от смъртта.

Голяма смелост Георчо показва през време на разпитите в полицейската дирекция — София. На два пъти посяга на живота си, за да не издаде другарите си. Но най-голямата смелост Георчо показва след пуцането му от ятвора. Пред нас, неговите другари, които останахме в ятвора, той даде обещание, че няма да престане да работи за Партията, но и живя в полицията няма да влезе. И благодарение на неговата неуморна дейност след излизането му от ятвора, партийните организации в района, поразени от процесите, бяха бързо изправени на крака, укрепени и поставени на бойна нoga.

Затова за нас е съвсем загуба Георчо Коруджиев.

Марко Г. Аладжов

Нетърпеливото сърце на Георчо Коруджиев

И този път българският народ бе излъган. Сговорът бе свален от власт и на негово място дойде лжедемократичният блок, но положението на работниците и селяните с нищо не се промени. Класовата борба още повече се изостри. Безработицата все повече и повече растеше, мизерията и гладът все повече душеха обезправения български народ. Работническата класа, под ръководството на Българската работническа партия, на масови митинги и демонстрации поставяше своите искания за работа и хляб.

По решение на ЦК на Партията, през 1932 г. 4 януари бе определен за ден, в който по цялата страна в градовете и селата, работниците и трудовите селяни на митинги и демонстрации да представят своите законни искания, да им се даде работа, за да могат с труда си да се прехранват и живеят по-сносно. За тази цел градският комитет на Партията и РМС в града, няколко дни преди 4 януари, разработиха план за организиране и провеждане митинг пред общината на града, в момента когато заседава общинският съвет. Работата беше организирана така, че когато работниците издигнат трибуна и поискат работа и хляб, общинският съветник на Партията др. Динчо Фералиев да постави въпроса пред съвета за отпушане помощи на безработните в града. В подготовката и организирането на митинга взе активно участие др. Георчо К. Коруджиев. Но понеже беше на работа в общината, за да запази мястото си там, бе изрично предупреден от Партията да не вземе участие в демонстрацията. В определения ден, чин и място, само за 10—15 минути се събраха над 250 души—членове на Партията, на РМС и трудещите се. Др. Атанас Александров

Инджов, определен за оратор, започна да говори и постави исканията на трудещите се. Яви се полиция. Полицията Иван Б. Мазгалов се нахвърли върху оратора. Започна се открит бой. Полицията почна да стреля. Ораторът бе смъкнат от трибуната. Издигна се втора трибуна от др. Марко Г. Аладжов. Пристигна още полиция, но се оказа безсилна пред напора на народа. Приставът Марко Паричков потърси помощ от командира на полка в града, който изпрати един взвод войници, но преди тяхното пристигане демонстрацията бе завършена.

В тази сурова схватка с буржоазната власт Георчо К. Коруджиев, въпреки изричното предупреждение на Партията, не остана настрана. Той не можа да гърли, когато неговите братя по съдба са в сражение с експлоаторите и техните слуги—полициите. Георчо напусна работата в душната канцелария, излезе на прага на общината и извика с басовия си глас: „Позор! Неговият протест бе подет от всички демонстранти, които се нахвърлиха срещу полицията и я принудиха да отстъпн. На следния ден Георчо К. Коруджиев бе уволнен. Арестуваните бяха той и няколко другари, които бяха отведени пеша във военното команденство в гара Раковски — сега Димитровград, а от там в инспекцията на полицията в Хасков, където ги бяха, а след това бяха освободени.

Тази демонстрация активизира партийните членове и РМС. Техният авторитет сред трудещите се порасна още повече. В Партията и РМС те виждаха своя верен и неотстъпен защитник.

Така върно и всеотдайно служеше Георчо Колев Коруджиев на Партията и народа.

Стефан Димов

Един смел организатор на БКП

Името на др. Георчо Колев Коруджиев от гр. Марица е известно на младежката през периода 1927—1935 г. Той притежаваше обаянието на добър агитатор и опита на смел организатор на младежката организация на БКМС и РМС. Неговото име стана още по-популярно, когато през 1933 г. месец май, беше арестуван, заради участие в конспирацията по така наречения канал.

В полицейските участъци и в съда в гр. Хасково, държането му е твърдо и решително, подobaщо на истински комунист. Тук той разобличи буржоазния полицейски апарат и нечовешките инквизиции, на които са били подложени арестуваните в полицията. Фашистният съд беше принуден да го оправдае и той отново литна като орел на свобода.

Съвместната ми работа с Георчо Колев Коруджиев датира от месец ноември 1933 г. до месец август 1934 г.

Веднаг след излизането си от ятвора, той не прояви никакво колебание, а твърдо и решително пристъпи към изграждането на нелегална партийна организация. Преди всичко бързо възстанови РК на БКП в състав: Георчо Колев Коруджиев—секретар и членове: Стефан Димов, Митрев, Марко Тенев Недков, Александър Пенев Донева, Делчо Гочев Дойков и Димитър Ройдев.

Вследствие на нанесения удар на Партията в гр. Марица възстановяването на организацията трудно се извършваше. Но в селата, където кадрите и хората бяха запазени, възстановяването ставаше по-лесно.

Напрегнатата обстановка в страната, белият терор и постоянните удари, нанасяни от полицията на работническото движе-

ние изискваха бързо да се изградят нелегална организация на Партията и БКМС. Другарят Георчо Колев Коруджиев непрекъснато сновеше ту до с. Левски, Бащино, Свирково, Помощник или село Тянево.

През м. март 1934 г. заедно с Георчо Колев Коруджиев, обходихме селата Розов кладенец, Обручище, Медникарово, Стражари, Мъдрец, Орлов дол, Главан, Помощник, Тянево, Свирково, Дряново. В всички тези села бяха изградени нелегални партийни или младежки групи. Обикновено др. Коруджиев постъпваше така: най-напред влиза в личен разговор с някои от познатите другари и се ориентира кои са най-добрите членове на работническата партия. След това устройва събрание, изнася доклад и се стреми да опознае психологията на отделните другари, после ги свиква отделно и изгражда нелегалната партийна група. Освен в посочените села той изградя нелегални партийни групи и в Злати дол, Левски, Бащино и другезде.

Презрватът на 19 май 1434 г. прекъсна легалното съществуване на РК, но изградената предварително нелегална организация в района на гр. Марица ни даваше възможност да се опираме на нея.

През м. юли 1934 г. с др. Коруджиев обходихме всички села, където бяха изградени младежки и партийни нелегални групи, за да бъдат инструктирани и ориентирани относно линията на Партията, която ще се провежда след преврата на 19 май 1934 г.

Често пъти др. Коруджиев прибегваше до много рискувани и крайно смели действия. Ето един случай. При Иван Николова Табака имаше работник на име Руси, който обичаше да се хвали.

Срещнал др. Коруджиев на улицата и без да имат никакво лично познание му казал: „Ела някоя вечер да ти дам една пушка“. Др. Коруджиев, съобразявайки се, че може да му бъде устроена полицейска клопка му каза: „Хайде сега да ми дадеш пушката“. Работникът възразява, че сега е обяд, могат да ги видят и не ще може да крие пушката. Коруджиев обаче отива в квартирата му, взема пушката, сваля панталона си и я скрива в единия крачол. После го взема с едната ръка, като чели го пази, да не му се смъкнат ръбовете, прегазва р. Марица и пренася пушката на подходящо място.

Към края на м. юли 1934 г. в района на гр. Марица се установява нелегална група в състав: Любо Кирилов, Маргарит Ат. Гогов, Коста Ангелов от гр. Харманли, др. Милчо Оюров, Васил Талмазов, Димитър Дулев от гр. Свиленград и Александър Пенев Донева от гр. Марица. Др. Коруджиев беше в стихията си. Въпреки непрекъснатото полицейско и военное разузнаване, той намираще възможност да изнесе от града чували хляб на гръб или пък въпрягаще магарешка каручка и уж че отива на обстана, пренасяше хляба. Неизбежен спътник и негов другар в бедствията му беше наганът с дълга цев. С него той си отваряше път, където станаеше нужда.

По случай 22 год. от героичната смърт на др. Георчо Колев Коруджиев ние скланяме чела пред светлата памет на пламениния комунист и организатор на Комсомола и Партията. Нека неговите дела служат за пример и вдъхновяват младежта за мирни подвизи в изграждането на социализма.

Ал. П. Донева

Незаменим другар и комунист

(Спомен от Ал. Загорски)

От 1927 г. и в малкото, откъснато от света селце Бащино, Ст. Загорско, започнаха да проникват идеите на комунизма. Връзката с Партията бе създадена от брат ми Делю, който следваше в гимназията в гр. Марица. По-късно той бе принуден да емигрира в Съветския съюз.

Под ръководството на младежките и партийни ръководители от гр. Марица: Георчо Колев Коруджиев, Атанас Ал. Генев, Стефан Димов, Марко Генев Аладжов, Марко Тенев Недков и др., бе изградена първата организация на БКП в селото от мен и брат ми Теню Петков, която броеше от 11 до 14 члена. Нашият дом служеше, като клуб и в него се провеждаха много събрания.

Една януарска нощ на 1935 г., когато северният вълкеше сняг в прозорците и вратите, свиреше в комините и голите клонови на дърветата и сковаваха реките в лед, на двора ни започнаха да ляат упорито и дръвни кучетата. В бялата студена нощ, когато всички спяха, на гости ми дойдоха нелегални другари от гр. Марица.

— Другарите от с. Левски не ни приеха, уплашиха се — каза Коруджиев. — В Бащино разчитаме само на тебе — каза той, и зачака отговор.

Не за пръв път идваха у нас Коруджиев, Недков, но този път те бяха въоръжени, а и ние вече знаехме, че ги търси фашистката полиция.

Приютих ги скришом от родителите и семейството си, но след няколко дни разбрах, че така не може и поверих тайната на цялото ни семейство.

Малки деца у нас нямаше. Дъщеря ми, която едва пристъ-

пваше, а не можеше да говори още. Денем те прекарваха в пригответеното скривалище, а нощем سراгахме пердега и разговаряхме до късно.

Другарите преживяха много дни и нощи в нашия дом, който бе заобиколен от обори, навеси, кошари и плевни и само два-три двора с големи градини ни деляха от гостата дъбова гора.

Когато южнякът започна да топи снеговете, другарите напуснаха Бащино. Една нощ ги придружих далече от село, посочи им най-правия път за с. Долно Белево, Харманлийско, изпратих много здраве на брат си Делю в Съветския съюз, защото тяхната задача бе да отидат в Одеса при него. При раздялата ми дадох автоматичния си pistolet, защото бяха въоръжени само с една къса карабина и малък бrowning. Коруджиев го бе искал много пъти и не очакваше такъв подарък от мен, защото знаеше, че не искам да остана без оръжие.

Очаквах да се обадят от Одеса, но една нощ те пак дойдоха у нас и разказаха, че ги хванали в Одрин и след дълги разпити ги върнали обратно. Една нощ харманлийската конна полиция нахлу в селото, но ние я забелязахме навреме. Докато намерят кмета и заемат пътищата около нашия двор, другарите Коруджиев и Недков бяха потънали вече в гората.

През лятото ги амнистираха, а по-късно научих, че фашистки офицер застрелял Коруджиев, като си четял вестник.

Скромнен, упорит и безстрашен, предан до смърт на делото, Коруджиев остана на своя пост. Нека неговият пример ни служи в борбата за по-хубав и щастлив живот.